

НАРОДНА БАНКА СРБИЈЕ

**СЕКТОР ЗА НАДЗОР НАД ОБАВЉАЊЕМ ДЕЛАТНОСТИ ОСИГУРАЊА
ОДЕЉЕЊЕ ЗА НАДЗОР НАД ДЕЛАТНОШЋУ
ДОБРОВОЉНИХ ПЕНЗИЈСКИХ ФОНДОВА**

**СЕКТОР ДОБРОВОЉНИХ ПЕНЗИЈСКИХ
ФОНДОВА У СРБИЈИ**

Извештај за друго тромесечје 2020. године

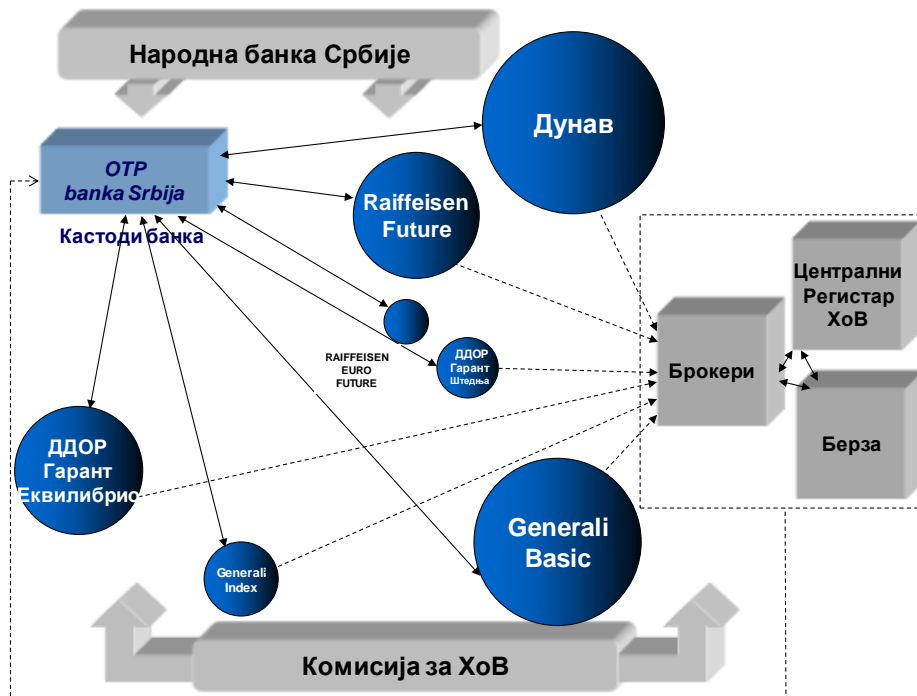
Садржај:

1. Учесници на тржишту добровољних пензијских фондова.....	3
2. Нето имовина добровољних пензијских фондова.....	4
3. Структура имовине добровољних пензијских фондова.....	5
4. Принос од улагања	6
5. Накнаде друштава за управљање	9
6. Обим трговања хартијама од вредности.....	9
7. Трансакциони трошкови	10
8. Број и структура корисника	11
9. Уплате, исплате и пренос средстава	13

1. Учесници на тржишту добровољних пензијских фондова

На тржишту добровољних пензијских фондова, на крају другог тромесечја 2020. године пословала су четири друштва за управљање, која су управљала имовином седам добровољних пензијских фондова, једна кастоди банка, пет банака посредника и једно осигуравајуће друштво посредник¹.

Слика: Учесници на тржишту добровољних пензијских фондова

На крају другог тромесечја 2020. године, у друштвима за управљање била су запослена 123 лица, што је за једног запосленог мање него у претходном тромесечју.

На основу положеног стручног испита и испуњених осталих потребних услова, Народна банка Србије издаје дозволу за обављање послова информисања о пословању добровољних пензијских фондова. До краја другог тромесечја 2020. издато је укупно 869 дозвола за обављање послова агента продаје.

Друштва за управљање, банке и осигуравајућа друштва као посредници могу ангажовати агенте продаје. На крају другог тромесечја 2020. године, друштва за управљање ангажовала су 101 лице, банке посредници 445 лица, а друштво за осигурање 45 лица.

¹ Raiffeisen banka a.d. Beograd, OTP banka Srbija a.d. Beograd, NLB banka a.d. Beograd, Addiko Bank a.d. Beograd и Sberbank a.d. Beograd, Акционарско друштво за осигурање „ДДОР Нови Сад”, Нови Сад.

2. Нето имовина добровољних пензијских фондова

Нето имовина фондова на крају другог тромесечја 2020. године износила је 45,1 милијарду динара. У другом тромесечју нето имовина порасла је за 1,1% у односу на претходно тромесечје. На промену вредности нето имовине утичу нето уплате² средстава у фондове, исплате средстава из фондова и добит коју фондови остварују од улагања. У другом тромесечју 2020. године укупне уплате износили су 826 милиона динара, чланови су повукли 492,3 милиона динара, док је добит од улагања износила 183,3 милиона динара.

На крају другог тромесечја 2020. године нето имовина износила је 45,1 милијарду динара.

Нето имовина у сектору на крају периода

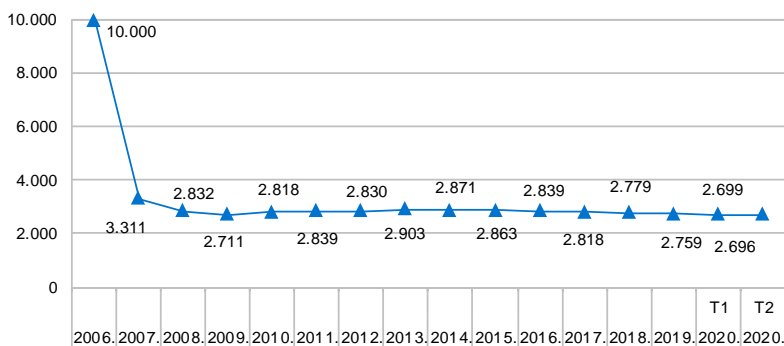
(у млрд RSD)

2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	
										T1	T2
9,9	12,5	16,0	19,7	23,6	28,9	32,8	36,2	40,2	45,2	44,6	45,1

Извор: Народна банка Србије.

Концентрација у сектору на крају периода

(Херфиндал–Хиршманов индекс)

Извор: Народна банка Србије.

Тржишна концентрација у сектору³ на крају другог тромесечја 2020. године, мерена Херфиндал–Хиршмановим индексом, износила је 2.696 поена, што указује на високу концентрацију на тржишту добровољних пензијских фондова.

Ако се фондови класификују по групама према висини нето имовине фонда у односу на висину нето имовине сектора, у групама „велики” и „средњи” налазе се по два фонда, који заједно остварују тржишно учешће од 94%, док највећи фонд има удео од око 39%.

Број фондова у групама подељеним према тржишном учешћу

(у јединицама)

Учешће у нето имовини (у %)	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	
											T1	T2
Велики (20 и више)	3	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Средњи (5–19,99)	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Мали (0–4,99)	4	5	5	2	2	3	3	3	3	3	3	3

Извор: Народна банка Србије.

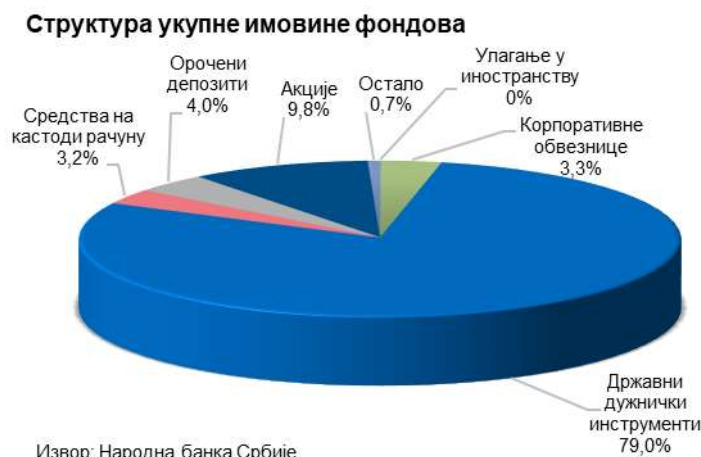
² Нето уплате су укупне уплате умањене за накнаду приликом уплате.

³ Посматрано према учешћу у укупној нето имовини.

3. Структура имовине добровољних пензијских фондова

На крају другог тромесечја 2020. године, структура улагања имовине фондова није знатније измењена. Највећи удео имале су државне обвезнице, које су чиниле 78,6% укупне имовине. Средства на кастоди рачунима и орочени депозити банака чинили су 7,2%, акције – 9,8%, а корпоративне обвезнице – 3,3% укупне имовине фондова. Улагање у инвестиционе јединице отворених инвестиционих фондова и потраживања чине класу *остало*, која је износила 0,7%. У овом тромесечју, први пут од новембра 2014. године, јавља се улагање у трезорске записе, у износу од 0,4% имовине.

Највише средстава уложено је у државне дужничке инструменте – 79,0%.

Портфолио државних дужничких инструмената и на крају овог периода задржао је доминантну позицију у укупној имовини фондова, с благим смањењем учешћа ових финансијских инструмената у имовини фондова са 80,8%, колико је износило крајем претходног тромесечја, на 79,0%.

С друге стране, повећана је агрегатна изложеност акцијама домаћих правних лица, посматрано у односу на крај претходног тромесечја, са 9,0% на 9,8% укупне имовине фондова, као резултат актуелних трендова на финансијском тржишту Републике Србије.

На крају другог тромесечја 2020. године, 6,4% државних дужничких инструмената имало је рок доспећа до годину дана, 13,5% од једне до две године, 47,2% од две до пет година, 21,5% од пет до десет година и 11,5% преко десет година.

Просечна рочност средстава⁴ уложених у државне дужничке инструменте је 4,7 година.

⁴ Рочност инструмената пондерисана њиховим уделом у укупним улагањима у државне дужничке инструменте.

Рочна структура државних дужничких хов		
рочност	T2 2020	%
< 1 године	2,3	6,4%
1–2 године	4,8	13,5%
2–5 година	16,9	47,2%
5–10 година	7,7	21,5%
> 10 година	4,1	11,5%

Извор: Народна банка Србије.

На крају другог тромесечја 2020. године, у домаћој валути налазило се 85,2% укупне имовине, а у иностраној валути 14,8% укупне имовине (у еврима).

4. Принос од улагања

На крају другог тромесечја 2020. године *FONDex*⁵ је достигао вредност од 3.009,03⁶. Пораст *FONDex*-а представља пондерисани просек приноса свих фондова и за последњу годину дана износио је 2,9%. Принос *FONDex*-а од почетка пословања⁷ износио је 8,4%.

С обзиром на структуру улагања имовине фонда, на принос утичу: промена криве приноса на државне дужничке инструменте,⁸ промена вредности акција, висина референтне каматне стопе, висине каматних стопа банака и промене курса динара према евр и долару.

У другом тромесечју 2020. године, на примарном тржишту дужничких државних инструмената деноминованих у динарима било је емисија једногодишњих (34,4 милијарде динара) по стопи од 1,8%, двогодишњих (38,9 милијарди динара) по стопи од 2%, трогодишњих (54 милијарде динара) по стопи од 2,2%, петогодишњих (26,5 милијарди динара) по стопи од 2,6% и дванаестогодишњих државних хартија (4,8 милиона динара) по стопи од 3,9%.

Тржишна вредност емитованих динарских државних дужничких инструмената, по рочности
(у млрд RSD)

Рок доспећа	T2 2019.	T3 2019.	T4 2019.	T1 2020.	T2 2020.
3м	-	-	-	-	-
6м	-	-	-	-	-
12м	-	-	-	-	34,4
18м	-	-	-	-	-
24м	-	-	-	-	38,9
36м	25,6	-	-	-	54,0
60м	-	-	13,1	20,1	26,5
84м	48,6	41,0	24,1	-	-
120м	-	-	-	-	-
144м	-	-	-	37,5	4,8
Укупно	74,2	41,0	37,2	57,6	158,5

Извор: Министарство финансија.

⁵ *FONDex* је индекс који представља кретање вредности инвестиционих јединица свих добровољних пензијских фондова на тржишту.

⁶ На дан када је први добровољни пензијски фонд почео с радом, 15. новембра 2006. године, почетна вредност *FONDex*-а износила је 1.000.

⁷ Годишња стопа.

⁸ Пад каматне стопе утиче на раст цене дужничких инструмената и обрнуто. Цене инструмената дуже рочности осетљивије су на промене каматних стопа.

Извршне стопе емитованих динарских државних дужничких инструмената, по рочности

Рок доспећа	T2 2019.	T3 2019.	T4 2019.	T1 2020.	T2 2020.
3м	-	-	-	-	-
6м	-	-	-	-	-
12м	-	-	-	-	1,8%
18м	-	-	-	-	-
24м	-	-	-	-	2,0%
36м	3,4%	-	-	-	2,2%
60м	-	-	2,3%	2,6%	2,6%
84м	4,4%	3,4%	2,7%	-	-
120м	-	-	-	-	-
144м	-	-	-	3,4%	3,9%

Извор: Министарство финансија.

У другом тромесечју 2020. године била је једна емисија државних дужничких инструмената у еврима, и то: двогодишњих (40,2 милиона динара) по стопи од 0,5%.

Тржишна вредност емитованих евроденоминованих државних дужничких инструмената, по рочности
(у млн EUR)

Рок доспећа	T1 2019.	T2 2019.	T3 2019.	T4 2019.	T1 2020.	T2 2020.
12м	-	-	-	-	-	-
24м	71,0	74,6	-	-	59,9	40,2
36м	64,2	53,6	-	58,9	-	-
60м	41,2	92,4	-	-	4,4	-
84м	-	-	-	-	-	-
120м	69,7	-	-	34,5	-	-
144м	-	-	-	-	100,6	-
180м	49,4	-	-	-	-	-
240м	-	-	-	-	161,2	-
Укупно	295,5	220,6	-	93,4	326,0	40,2

Извор: Министарство финансија.

Извршне стопе емитованих евроденоминованих државних дужничких инструмената, по рочности

Рок доспећа	T1 2019.	T2 2019.	T3 2019.	T4 2019.	T1 2020.	T2 2020.
12м	-	-	-	-	-	-
24м	1,0%	0,8%	-	-	0,5%	0,5%
36м	1,3%	1,2%	-	0,6%	-	-
60м	1,8%	1,5%	-	-	1,1%	-
84м	-	-	-	-	-	-
120м	3,3%	-	-	1,9%	-	-
144м	-	-	-	-	1,9%	-
180м	3,6%	-	-	-	-	-
240м	-	-	-	-	3,0%	-

Извор: Министарство финансија.

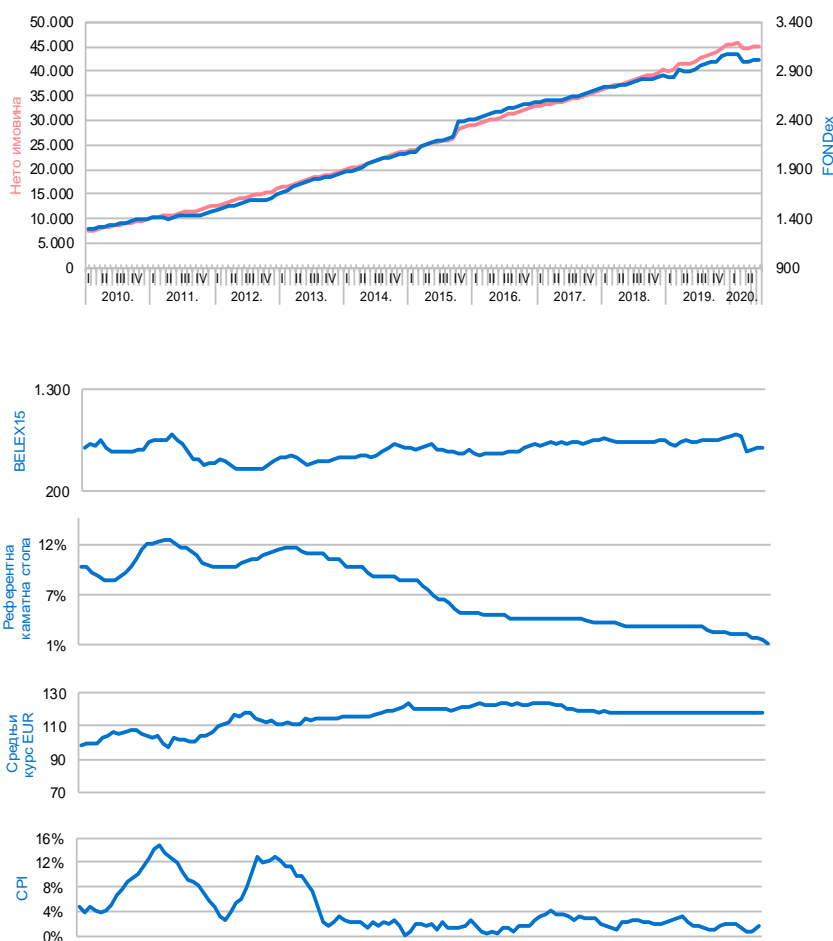
На крају другог тромесечја 2020. године, на Београдској берзи је порасла цена акција за 4,6%, мерено индексом *BELEX15*⁹ (вредност индекса на крају јуна била је 665,85). Индекс је за последњу годину дана смањен за 9%.

Референтна каматна стопа на крају јуна 2020. године износила је 1,25%. Ниво каматних стопа које фондови остварују на средства у динарима на кастоди рачунима прати кретање референтне каматне стопе.

У другом тромесечју 2020. године динар је незнатно ослабио према евр, тако да је на крају овог тромесечја вредност динара мања за око 0,1% него на крају претходног тромесечја. У истом периоду, вредност динара је према америчком долару већа за 1,9%.

Стопе раста цена у априлу, мају и јуну биле су 0%, -0,2% и 0,6%, респективно. Потрошачке цене у јуну 2020. године, у поређењу са истим месецом претходне године, повећане су за 1,6%.¹⁰

Кретање вредности нето имовине, *FONDex*-а и кључних показатеља ДПФ
(у млн RSD, јединицама, односно у %)

⁹ Од укупног улагања фондова у акције, највећи део односи се на акције које се налазе у корпи *BELEX15*, тако да овај индекс представља добар репер (бенчмарк) за акцијски део портфолија фондова.

¹⁰ Извор: Републички завод за статистику.

5. Накнаде друштава за управљање

Закон о добровољним пензијским фондовима и пензијским плановима прописује да друштва за управљање наплаћују накнаду за услуге друштва и накнаду за пренос рачуна члана фонда. Накнаде за услуге друштва за управљање су накнаде приликом уплате пензијског доприноса и накнаде за управљање фондом. Накнада за пренос рачуна може бити наплаћена само у висини стварних трошкова преноса.

Накнаде су један од параметара које члан треба да има у виду приликом избора фонда, али их не треба посматрати изоловано. Висина накнаде зависи и од инвестиционе политике, односно активности инвестирања. По правилу, активнији фондови, намењени млађим особама које ће доприносе уплаћивати у дужем временском периоду, у већем проценту инвестирају у сложеније инструменте, преузимају већи ниво ризика и од таквих фондова се очекује већи принос, због чега имају и веће накнаде. С друге стране, фонд који инвестира пасивно и у сигурније финансијске инструменте требало би да има и мање накнаде. Инвестициону политику фонда, тј. планирано улагање средстава чланова фонда, очекивани принос фонда и ниво ризика који фонд (односно члан) преузима, као и накнаде које друштва наплаћују, треба посматрати заједно при доношењу одлуке о избору фонда.

Накнада приликом уплате је трошак који члан плаћа само једном, као врсту улазне накнаде. Иако видљива на првом кораку, тј. приликом уплате средстава у фонд, то није и највећи трошак за члана.

Накнада при уплати доприноса у другом тромесечју 2020. године износила је 18,6 милиона динара, док је у истом периоду висина те накнаде просечно износила 2,2%.

Накнада за управљање обрачунава се свакодневно на вредност нето имовине фонда и садржана је директно у вредности инвестиционе јединице, тако да обрачуната и објављена вредност инвестиционе јединице јесте вредност након одбитка накнаде за управљање фондом.

У другом тромесечју 2020. године, укупна вредност накнада за управљање износила је 139,6 милиона динара, што износи око 88% укупно наплаћених накнада.

У последњој години дана накнада за управљање износила је 553,8 милиона динара, док је у истом периоду остварена добит од 1,3 милијарде динара.

Износ наплаћених накнада друштава за управљање

(у млн RSD)

	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	
													T1	T2
Накнада приликом уплате	56,9	54,9	59,4	57,9	60,1	58,7	55,4	53,0	56,8	61,0	66,3	71,8	18,4	18,6
Накнада за управљање	73,5	117,3	170,7	220,0	284,1	357,8	432,8	514,9	614,4	678,7	474,0	526,7	140,6	139,6

Извор: Народна банка Србије.

6. Обим трговања хартијама од вредности

Обим промета добровољних пензијских фондова у другом тромесечју 2020. години износио је 2 милијарде динара.

Просечно учешће добровољних пензијских фондова у промету на Београдској берзи у току овог тромесечја износило је 3,3%.

Трговање добровољних пензијских фондова хартијама од вредности

(у млрд RSD)

	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	
									T1	T2
Обим промета ХоВ	13,2	12,9	21,2	14,5	11,5	24,2	16,1	48,7	15,4	2,0
Куповина	7,1	9,0	12,1	7,9	6,4	14,7	9,3	27,1	8,5	1,0
Београдска берза	0,3	0,4	0,5	0,9	1,1	3,7	2,7	3,2	1,3	0,3
Ванберзанско трговање	0,1	0,7	0,9	1,8	1,1	5,8	3,2	16,7	4,5	0,6
Аукције државних ХоВ	6,7	7,9	10,7	5,2	4,2	5,1	3,4	7,1	2,7	0,2
Продаја	4,2	2,0	5,4	3,6	3,0	7,4	5,5	19,6	6,4	0,4
Београдска берза	0,3	0,6	0,3	0,5	1,9	2,7	3,2	1,4	1,0	0,1
Ванберзанско трговање	3,9	1,4	5,0	3,2	1,1	4,7	2,3	18,1	5,4	0,4
Доспеће	2,0	2,0	3,7	2,9	2,1	2,2	1,3	2,1	0,5	0,5
Однос куповине према продаји и доспећу	1,1	2,3	1,3	1,2	7,5	1,5	1,4	1,3	1,2	1,1
Учешће у укупном промету на Београдској берзи	2,6%	3,4%	4,1%	6,1%	6,7%	33%	9,4%	5,1%	10,6%	3,3%

Извор: Београдска берза и Народна банка Србије.

7. Трансакциони трошкови

Трошкови настали у вези с куповином, продајом и преносом хартија од вредности (накнаде централног регистра, берзанске накнаде, пореске обавезе) и трошкови текућег одржавања непокретности у које је уложена имовина фонда наплаћују се из имовине фонда. Остали трошкови наплаћују се из имовине друштва за управљање.

Укупан износ трансакционих трошкова у другом тромесечју 2020. године износи 2,3 милиона динара. У истом периоду, код трансакционих трошкова који се наплаћују из имовине фонда, трошкови централног регистра и берзанске накнаде имају готово подједнак удео, док код трошкова које друштва за управљање плаћају из својих средстава, накнаде брокера имају већи удео од трошкова кастоди банке.

Износ трансакционих трошкова

(у млн RSD)

	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	
											T1	T2
Укупно	9,5	7,0	4,7	6,0	6,2	5,6	7,3	10,5	8,3	17,2	3,4	2,3
Брокерске накнаде	4,5	2,9	2,0	2,5	2,0	1,3	2,3	4,4	3,0	8,0	1,2	1,2
Накнаде кастоди банке	2,4	2,2	1,5	1,9	2,0	2,0	2,0	1,9	1,8	3,1	0,8	0,4
Берзанске накнаде	1,1	0,8	0,3	0,6	0,6	0,8	1,0	1,8	1,3	1,9	0,4	0,2
Накнаде централног регистра	1,5	1,1	0,9	0,9	1,6	1,6	2,0	1,8	1,6	3,4	1,0	0,2
Остали трошкови	-	-	-	0,1	0,0	-	0,0	0,6	0,6	0,7	0,2	0,2

Извор: Народна банка Србије.

8. Број и структура корисника

На крају другог тромесечја 2020. године, у фази акумулације¹¹ налази се 203.039 корисника¹², што је за 5.514 више него у истом периоду 2019. године. Они имају 277.650 склопљених уговора о чланству¹³ у добровољним пензијским фондovima.

Учешће корисника услуга пензијских фондова у укупном броју запослених износи 9,2%.¹⁴

Број уговора и број корисника

(у хиљадама)

	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	
											T1	T2
Број уговора	220,4	234,4	240,4	244,5	252,1	258,1	250,5	253,9	261,7	275,8	277,6	277,7
Број корисника	166,8	174,9	179,8	183,5	188,0	190,5	183,6	185,4	192,3	201,6	202,9	203,0
Удео активних корисника у укупном броју корисника	43,9%	35,1%	30,5%	30,3%	31,3%	25,3%	28,5%	33,6%	33,4%	34,4%	31,3%	32,1%

Извор: Народна банка Србије.

Структура корисника по динамици уплате

(у јединицама и у %)

Корисници који су имали уплату	Период	Број корисника	Удео
	1 месец		65.241
3 месеца		73.351	36,1%
6 месеци		78.789	38,8%
12 месеци		84.024	41,4%
Од учлањења (1)		180.668	89,0%
Без средстава на рачунима (2)		22.371	11,0%
Укупно (1 + 2)		203.039	

Извор: Народна банка Србије.

Износ акумулираних средстава зависи од висине уплата, приноса које остварују фондови, висине накнада и дужине периода акумулације средстава, тако да се с повећањем износа доприноса и периода акумулације средстава, уз приносе које фондови остварују, повећава и износ просечних средстава на индивидуалним рачунима чланова. Просечан износ акумулираних средстава на рачунима чланова који су до сада најмање једном уплатили допринос износио је 249,9 хиљада динара. На крају другог тромесечја 2020. године, број корисника који су чланови два фонда или више њих износио је 41.886, или око 21% укупног броја.

¹¹ Чланство у фонду дели се на две фазе – фазу акумулације (период у коме се уплаћују средства) и фазу повлачења средстава (период када члан повлачи акумулирана средства).

¹² Број корисника је број особа које су чланови добровољног пензијског фонда (или фондова). Овај број је мањи од броја уговора о чланству, с обзиром на то да знатан број корисника има више од једног склопљеног уговора о чланству у истом или у различитим фондovima.

¹³ Број уговора о чланству је збир броја индивидуалних уговора о чланству и броја чланова свих пензијских планова.

¹⁴ Извор броја запослених лица: Народна банка Србије.

Просечан износ акумулираних средстава на крају периода
(у хиљадама RSD)

2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	
											T1	T2
52,2	70,5	84,5	105,3	127,3	148,3	179,4	200,6	219,3	235,8	239,9	247,4	249,9

Извор: Народна банка Србије.

У другом тромесечју 2020. године структура корисника по полу и износу њихових средстава није се знатно променила у односу на претходне периоде. Већину чине мушкарци, који у укупном броју корисника учествују са 58%.

Број корисника по броју фондова у којима су чланови
(у јединицама)

Број фондова	Број корисника
1	161.153
2	34.638
3	6.999
4	222
5	22
6	3
7	2
Укупно	203.039

Извор: Народна банка Србије.

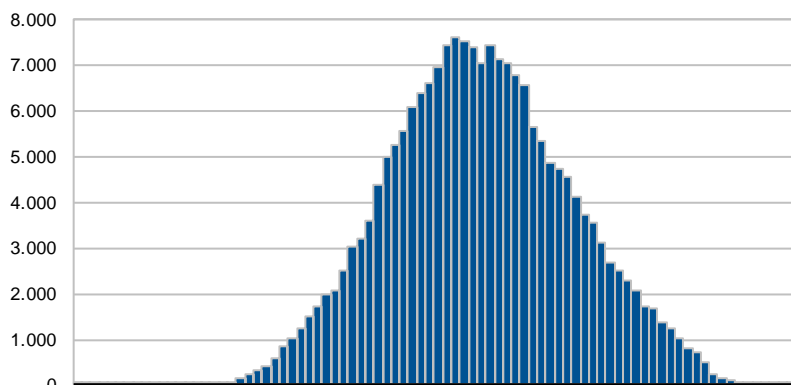
Број корисника по броју закључених уговора о чланству
(у јединицама)

Број уговора	Број корисника
1	146.971
2	42.502
3	9.659
4	3.127
5	554
6	175
7	40
8	9
9	2
Укупно	203.039

Извор: Народна банка Србије.

Расподела корисника и акумулираних средстава по годинама живота

(у јединицама, односно у RSD)

	0-9	10-19	20-29	30-39	40-49	50-59	60+
Број корисника	208	488	9.927	40.771	71.665	53.512	25.906
Износ средстава (млн)	7,83	12,09	465,80	6.258,61	18,90	14.768,86	4.184,09
Просечна средства	37.644	24.775	46.923	153.506	264	275.992	161.510

Извор: Народна банка Србије.

Просечна старост корисника добровољних пензијских фондова на крају другог тромесечја 2020. године износи око 47 година, а највише је корисника старости од 40 до 60 година, око 62%. Исто тако, проценат корисника који су старији од 53 године сличан је као у претходним годинама и износи 29%.

9. Уплате, исплате и пренос средстава

У другом тромесечју 2020. године, од укупних уплата 42% односи се на индивидуалне уплате, 34% на уплате послодаваца који као обвезници уплате својим запосленима уплаћују доприносе у пензијски фонд, док се 24% односи на уплате преко пензијских планова. Укупан износ уплата средстава у добровољне пензијске фондове у другом тромесечју 2020. године износи 826 милиона динара.

У другом тромесечју 2020. године укупне нето уплате износиле су 807,4 милиона динара.

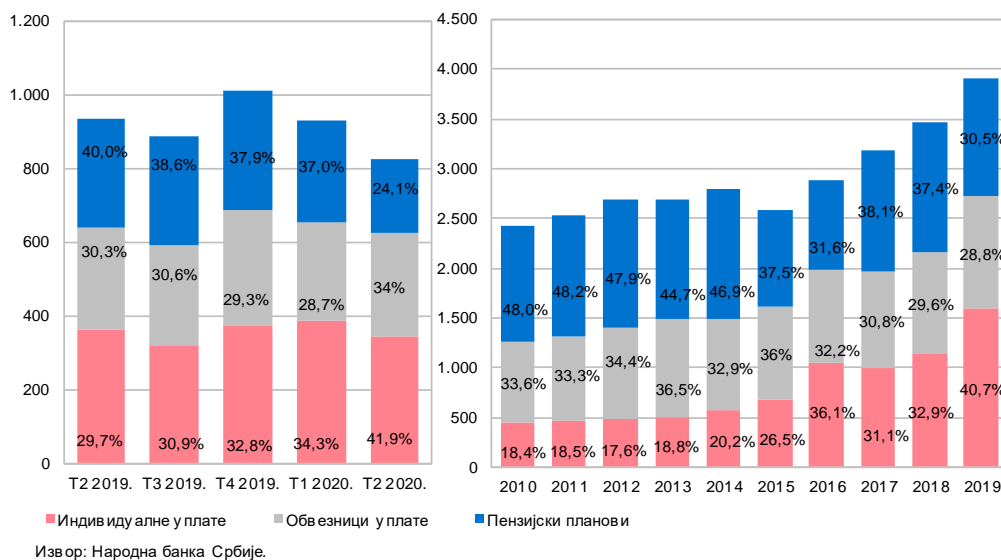
Укупне уплате доприноса у фондове

(у млрд RSD)

2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	
													T1	T2
1,50	2,25	2,22	2,43	2,53	2,70	2,70	2,80	2,58	2,89	3,19	3,47	3,92	0,93	0,83

Извор: Народна банка Србије.

Обим и структура укупних уплата доприноса
(у млн RSD, односно у %)

Иако се доприноси могу уплаћивати индивидуално, највећи број уплата реализују послодавци, који својим запосленима уплаћују средства у фонд, чиме показују висок степен одговорности према запосленима. Велики потенцијал за даљи раст броја чланова пензијских фондова управо је у компанијама с великим бројем запослених. На тај начин запослени односно послодавци могу остварити уштеде, с обзиром на то да се уплата пензијског доприноса у добровољне пензијске фондове из средстава послодавца ослобађа плаћања пореза на доходак грађана и доприноса за обавезно социјално осигурање до износа од 5.984¹⁵ динара по запосленом месечно, као и да се уплате у истом износу које послодавац врши путем административне забране, обуставом и плаћањем из зараде запосленог ослобађају плаћања пореза. Наведене олакшице представљају додатни вид стимулације за запослене и послодавце да један део издвајања за зараде усмере ка штедњи у добровољним пензијским фондовима.

Средства се највећим делом исплаћују једнократно. С обзиром на то да средства повлаче чланови који испуњавају услове а нису дуго у фонду, акумулирана сума на њиховим рачунима је релативно мала, те је такав начин исплате и очекиван, иако он не одговара природи добровољних пензијских фондова, која претпоставља коришћење акумулираних средстава у дужем временском периоду. С повећањем периода акумулације средстава и суме средстава на рачунима, расте и удео програмираних исплата и других начина повлачења. У другом тромесечју 2020. године једнократне исплате чиниле су највећи део укупних исплата, и то 419,2 милиона динара, док су програмиране и делимичне исплате средстава износиле 73,1 милион динара.

¹⁵ На основу одлуке Владе Републике Србије, једном годишње овај износ усклађује с висином инфлације у претходној години.

Укупне исплате средстава члановима фондова

(у млн RSD)

2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	
													T1	T2
141,4	384,6	448,5	458,1	517,6	751,7	945,2	1213,4	1226,2	1195,6	1342,4	1412,0	1679,8	558,7	492,3

Извор: Народна банка Србије.

Укупан износ исплата средстава из фондова повећава се из године у годину и у другом тромесечју 2020. износио је 492,3 милиона динара. Оваква појава нормална је последица развоја система, јер ће се с повећањем доприноса и нето имовине, као и с повећањем броја година функционисања система добровољних пензијских фондова, повећавати и висина исплата посматрано у апсолутним износима.

У другом тромесечју 2020. године укупне исплате корисницима износиле су 492,3 милиона динара.

Трансфери представљају пренос средстава из једног фонда у други. Члан фонда може пренети део средстава или сва средства, при чему плаћа само стварне трошкове преноса.

У другом тромесечју 2020. године трансфери су износили 82,8 милиона динара.

Укупан износ пренетих средстава у други фонд у другом тромесечју 2020. године износио је 82,8 милиона динара.

Укупни трансфери између фондова

(у млн RSD)

2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	
													T1	T2
19,5	235,1	142	216	166	72,3	137,2	126,3	219,7	267,5	263,0	229,7	210,3	80,8	82,8

Извор: Народна банка Србије.